

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/22784
621177

Sayı : 30824082-610 - 2179
Konu : İzmir Milletvekili
Alaattin YÜKSEL'in
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2013

27 Haziran 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20/05/2013 tarihli ve 43452547-120.00-124100 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Alaattin YÜKSEL'in Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/22784 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

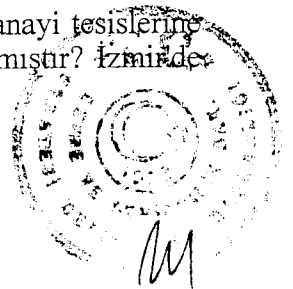
Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (1 sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN ALAATTİN YÜKSEL'İN
TBMM 7/22784 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

- 1-İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından 2009 yılından bu yana hangi kurum, kuruluş ve tesislere karşı, hangi tarihte, hangi nedenle, hangi tutarlarda para cezası işlemi uygulanmıştır?
- 2-İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından Gediz'deki kirliliğin önlenmesi için bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır? Gediz havzasında dereye deşarj yapan sanayi kuruluşları hakkında bugüne kadar herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır? Uygulanmışsa hangi kurum ve kuruluşlar için hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 3-İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından, Gaziemir'deki eski kurşun fabrikası arazisinden kaynaklanan kirliliğin ve radyasyon tehlikesinin önlenmesi için, araziye uyarı levhaları koymak ve atıkların üzerini toprakla kapatmaktan başka neler yapılmıştır?
- 4-2 yıl önce Torbalı ilçesinde taşınan söz konusu kurşun fabrikası Gaziemir'de faaliyetleyken hiç denetlenmiş midir? Denetlenmişse hangi tarihlerde denetim gerçekleştirilmiştir? Fabrikanın yarattığı kirlilik ve kirlilik tehdidine karşı herhangi yaptırımda bulunulmuş mudur? Fabrikanın araziye bıraktığı radyasyon içeren atıklar bunca yıl kentin göbeğinde nasıl kalabilmiştir?
- 5-Şu anda İzmir'deki benzer sanayi tesislerinin tehlikeli atıkları için hangi önlemler alınmaktadır? İzmir İl Müdürlüğünüz bu tesisleri hangi aralıklara denetlemektedir?
- 6-İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Mavi Bayrak aldıktan 2 ay sonra 1500 ton petrol çamuru ile kaplanan Çandarlı sahili için bugüne kadar hangi iş ve işlemleri yapmıştır? Kirliliğin kaynağı tespit edilmiş midir? Kirliliğe neden olanlara İzmir İl Müdürlüğü tarafından herhangi bir ceza kesilmiş midir? Bir daha benzer kazalar ve olaylar olmaması için herhangi bir tedbir alınmış mıdır? Söküm tesislerindeki asbestli ve tehlikeli atıklarla ilgili gerekli denetimleri yapılmakta mıdır?
- 7-Karaburun ve Seferihisar'da kurulmak istenen balık çiftliklerinin oluşturduğu kirlilik tehditlerine karşı İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü hangi tedbirleri almaktadır? Mevcut çiftliklerin yasal uzaklığa taşınması için hangi iş ve işlemler yapılmıştır?
- 8-İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, çevre kirliliği yaratan taş ocaklarına karşı hangi önlemleri almış ve son 4 yılda hangi yaptırımları uygulamıştır?
- 9-İzmir kentinin içme suyunun yaklaşık yüzde 40'ını karşılayan Tahtalı Barajı koruma alanı sınırında, yaklaşık 300 bin kişinin içme suyunu karşılamak için planlanan Çamlı Barajı bölgesinde kurulan altın madenlerinin çevreye zararının önlenmesi konusunda İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü bugüne kadar ne yapmıştır?
- 10-İzmir'de başta siyanürle madencilik yapan firmalar olmak üzere, madencilik faaliyetiyle çevreyi kirleten ve hatta zehirleyen işletmelere karşı son 4 yılda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü hangi yaptırımları uygulamıştır? Bu yaptırımların tarihi ve içeriği nedir?
- 11-İzmir'de hava kirliliğine neden olan ve bacalarındaki filtreleri çalıştırmayan sanayi tesislerine karşı Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü bugüne kadar hangi yaptırımları uygulamıştır? İzmir'de hava kirliliğinin önlenmesi için bugüne kadar hangi önlemleri almıştır?

CEVAPLAR :

Önergede belirtilen hususlar hakkında İzmir Valiliğinden alınan bilgiler aşağıda yer almaktadır.

1-2009 Denetim ve yerinde inceleme sayısı : 1726

2009 Cezalar

Ceza Konusu ve miktarı	Ceza Miktarı (TL)
Atık : 25	1668588
Gürültü: 3	46593
Hava : 58	136096
Su : 10	378324
Toplam : 96	2.229.601

2010 Denetim ve yerinde inceleme sayısı : 2073

2010 Cezalar

Ceza Konusu ve miktarı	Ceza Miktarı (TL)
Atık : 9	726045
Egzoz Emisyon : 33	21584
Gürültü : 22	170808
Hava : 2	258
Su : 13	434444
Toplam : 79	1.353.139

2011 Denetim ve yerinde inceleme sayısı : 1748

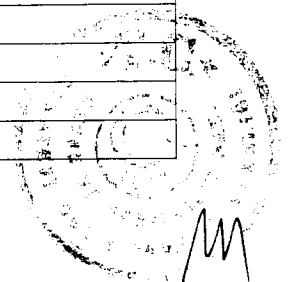
2011 Cezalar

Ceza Konusu ve miktarı	Ceza Miktarı (TL)
Atık : 17	1.524.904
Su : 3	151.139
Bilgi Belge : 4	32.956
Çed : 12	229.260
Deniz kirliliği : 6	239.123
Doğa koruma : 1	85.470
Egzoz emisyon : 7	4.920
Gürültü : 1	8.544
Hava : 6	307.701
Toplam : 57	2.584.017

2012 Denetim sayısı : 521

2012 Cezalar

Ceza Konusu ve miktarı	Ceza Miktarı (TL)
Atık : 26	1.912.947
Su : 41	2.432.410
Bilgi Belge : 4	37.680
Çed : 18	378.640
Çevre izni : 2	68.378
Egzoz emisyon : 38	1.564.767
Gürültü : 17	388.775
Toplam : 147	6.783.751

2013 Denetim sayısı : 356 (30/05/2013 tarihi itibariyle)

2013 Cezalar (30/05/2013 tarihi itibariyle)

Ceza Konusu ve miktarı	Ceza Miktarı (TL)
Atık : 9	611.147
Su : 6	237.996
Çed : 5	23.900
Egzoz emisyon : 21	55.014
Hava : 8	313.329
Toplam : 89	3.416.403

2- Gediz Nehrindeki kirliliğe karşı bölgede bulunan sanayi tesisleri düzenli olarak denetlenmekte olup, denetimler sonucunda çevre mevzuatı kapsamında uygunsuzlukların tespiti halinde idari işlem uygulanmaktadır. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü elamanları tarafından Gediz Havzasının, İzmir İli sınırlarında yer alan bölümünde yapılan denetimler ile bunlara istinaden uygulanan idari işlem miktarları aşağıda belirtilmektedir.

Gediz Havzası (İzmir İli sınırları)

- 2012 yılı Denetim sayısı : 80
Ceza sayısı : 10
Ceza tutarı : 790.709 TL.

- 2013 yılı (30/05/2013 tarihi itibariyle)
Denetim sayısı : 74
Ceza sayısı : 36
Ceza tutarı : 654871 TL.

Toplam : 1.445.580 TL.

3,4,5- İzmir İli, Gaziemir İlçesinde yer alan, kurşun hammaddesinin potalarda ergitilmesi ve bir takım kimyasal işlemlere tabi tutularak rafine kurşun eldesi faaliyetinde bulunan ve 2010 yılında faaliyetine son veren Aslan Avcı Döküm San. ve Tic. A.Ş. ile ilgili olarak; 2007 yılında Valiliğine iletilen, “fabrika sahasına atık gömüldüğü” yönündeki şikayet doğrultusunda yerinde inceleme yapılabilmesi için Valilik Makamının Oluru ile Mülga Çevre ve Orman İl Müdürlüğü ve İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı temsilcileriyle komisyon oluşturulmuş; eş zamanlı olarak Cumhuriyet Savcılığından arama izni çıkartılmış, sahada yapılan yerinde inceleme esnasında iş makineleri ile kazı yapılmış ve şikayet dilekçesinde yer alan cüruf atıklarının fabrika sahasında gömülü olduğunun tespiti yapılmıştır. Alınan numunelerde yapılan analizler sonucunda bahse konu atıkların “tehlikeli atık” olduğu belirlenmiştir.

Yapılan incelemeler sonucu, tehlikeli atıklarını, Kanun ve Yönetmelikler kapsamında yayımlanan usul ve esaslara aykırı olarak bertaraf etmesi nedeniyle, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce, şirket hakkında 12/04/2007 tarihinde Türk Ceza Kanunu’nun 181 nci maddesi (çevreyi kasten kirliletmek) uyarınca İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmuştur. Şirkete, Çevre Kanunu uyarınca 321.000 TL (fiilin saptandığı tarihte geçerli olan rakamdır) idari para cezası da uygulanmıştır.

Söz konusu atıkların, tehlikeli atık niteliğinde olması nedeniyle ilgili Yönetmelik hükümleri uyarınca bertaraf edilmesi gerektiğinden, atıklar, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce Kocaeli İlinde yer alan, Bakanlığımız tarafından lisanslandırılmış “tehlikeli atık” bertaraf tesisi olan

İZAYDAŞ (İzmit Atık ve Artıkları Yakma ve Değerlendirme A.Ş.) firmasına bertaraf amacıyla yönlendirilmiştir. Atıkların tesise girişi esnasında söz konusu atıklarda radyasyon tespiti yapılmış olduğu Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından (TAEK) tarafından Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Söz konusu radyoaktivite bulaşmış atıkların tespiti sonrasında 2872 sayılı Çevre Kanununun 3üncü maddesinin (j) bendinde yer alan "...2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu kapsamındaki konular Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yürütülür." hükmü ve Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu uyarınca yetki ve sorumluluk Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'nda bulunmaktadır.

Ayrıca, Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer Tehlikelere Dair Görev Yönetmeliği ile bu tehlikelere karşı halk sağlığının ve çevrenin korunması, can ve mal kaybının en aza indirilmesi için gerekli tedbirlerin aldırılması amacıyla ilgili bakanlık, kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının görev ve sorumlulukları açık ve net olarak belirlenmektedir.

Bahse konu tesis, atıklarda radyoaktivite tespit edildiği tarihten itibaren Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından kontrol edilmeye başlanmıştır., Bu alana ilişkin tüm iş ve işlemler TAEK talimatları doğrultusunda gerçekleştirilmiş olup, TAEK talimatları doğrultusunda da sürdürülmektedir.

Ayrıca bahse konu işletmeye İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 05/03/2007 tarihinde düzenlenmiş "İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı" bulunmakta olup Büyükşehir belediyesi İl Müdürlüğünün bilgisi dahilinde bu işletmenin ruhsatının iptalini yapmamıştır.

İzmir ilinde kurşun geri kazanımı yapan iki tesis bulunmakta olup, bu tesislerden kaynaklanan atıkların özelliklerine göre, uygun bertaraf tesislerinde bertaraf edilmesi amacıyla Çevre Kanunu kapsamında rutin denetimler yapılmaktadır.

6- Söz konusu atık, önergede belirtildiği gibi 1500 ton değil, yaklaşık 1500 litre olarak tespit edilmiştir. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne 27.03.2013 tarihinde ulaşan İlimiz, Dikili İlçesi, Çandarlı Beldesi Sahilinde petrol kirliliği görüldüğü şeklindeki ihbar üzerine teknik ekiplerce yerinde inceleme yapılmış, kirliliğe müdahale için Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından, "Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesine Karşı Hazırlıklı Olma ve Müdahale" bakımından yetkili olan bir firma ile görüşülmüştür. Profesyonel ekiplerce kirlilik temizlenmiş, Bakanlığımızdan lisanslı bir firma tarafından lisanslı bir tesiste bertaraf edilmek üzere geçici depolama alanına nakledilmiştir.

Hem kirliliğin olduğu Çandarlı Bölgesinden, hem de Aliğa Gemi Söküm Bölgesinden numuneler alınmış olup, analiz sonuçları beklenmektedir. Numunelerin analiz neticesine göre 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında gerekli iş ve işlem yapılacaktır.

Benzeri kaza ve olayların olması halinde kirliliğin yayılması ihtimaline karşı Gemi Söküm Bölgesindeki söküm işlemlerini gerçekleştiren tesislerin acil müdahale planları kontrol edilmekte ve acil durum müdahale ekipmanları bulundurulmaktadır.

İzmir İli Aliğa İlçesinde yer alan gemi söküm bölgesinde faaliyet göstermekte olan tesisler Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü teknik elemanlarınca sık sık denetlenmekte olup, bölgede oluşan tüm tehlikeli atıklar Gemi Söküm Sanayicileri Derneği'nin koordinasyonunda atık kabul merkezine kabul edilmekte ve buradan Bakanlığımızdan lisanslı geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmektedir. Bununla birlikte söz konusu tesislerde yönetmelik hükümlerine aykırı fiillerin tespit edilmesi durumunda 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Ayrıca söz konusu bölgeye gelen hurda gemilerde bulunan asbestler asbestten arındırma konusunda yetkili bir kuruluş olan Gemi Söküm Sanayicileri Derneği personeli tarafından önlemler alınarak toplanmakta, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyi önleyecek şekilde ambalajlandıktan sonra bertaraf tesislerine gönderilmektedir.

7- Karaburun ve Seferihisar da dahil olmak üzere İzmir'de yeni kurulmak istenilen balık çiftliklerinin tespit edilen potansiyel alanlarda kurulmalarına müsaade edilmektedir. Kapasiteleri doğrultusunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne sunulan Proje Tanıtım Dosyalarında veya Bakanlığımıza sunulan ÇED Raporlarında üniversitelerce hazırlanan ve faaliyetin yapılması planlanan alanın taşıma kapasitesi ile alanın özelliklerini belirten rapor istenilmektedir. Bu raporlar da dikkate alınarak tesislerin oluşturabileceği kirliliğin bertaraf edilmesi veya en aza indirilmesine yönelik çevre mevzuatı çerçevesinde alınacak tedbirler taahhüt altına alındıktan sonra bu taahhütler yeterli görülürse ÇED Olumlu veya ÇED Gerekli Değildir kararları verilmektedir. Daha sonra diğer izinlerini tamamlayarak faaliyete geçen işletmelerde de çevre mevzuatı çerçevesinde izleme ve denetim çalışmaları ile bu taahhütlere uyulup uyulmadığı kontrol edilmektedir.

İzmir'de faaliyet gösteren balık çiftliklerinin kıyı kesimine çok yakın kurulmalarından kaynaklı sorunları gidermek amacı ile Denizlerde Balık Çiftliklerinin Kurulamayacağı Hassas Alan Niteliğindeki Kapalı Koy ve Körfez Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ, Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca yayımlanmış olup, bu tebliğ kriterlerini sağlamayan kapalı koy ve körfez kapsamında yer alan birçok işletme bu koy ve körfezlerden çıkarılarak açık deniz statüsündeki alanlara taşınmıştır. Bu taşınma işlemleri de yine Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca koordinasyonu yapılan ve 18-21.02.2008 tarihinde ilgili tüm kurum kuruluşların katılımı ile gerçekleştirilen çalıştay sonrası belirlenen 10 adet potansiyel alan içerisine gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca kapalı koy körfez alanında kalan faaliyetlere yönelik de tebliğ kriterlerini sağlamaları, 18.02.2008 tarihinden önce ön izinlerini almış olmaları, ön izin aldıkları kapasitelerine göre ÇED süreçlerini tamamlamaları ve ön izin verilen kapasitelerinin dışına çıkmamaları koşulları ile çalışmaabilecekleri ilgili kurum ve kuruluşlar ile faaliyet sahiplerinin imzaladıkları ek protokol ile de belirlenmiştir.

Bu doğrultuda İzmir'de tebliğ kriterlerini sağlamayan ve protokoller ile belirlenmiş alanlar dışında faaliyet gösteren balık çiftliği bulunmamaktadır. Mevcut balık çiftliklerinin denetim ve kontrolleri de tebliğ ve çevre mevzuatı çerçevesinde yapılmaktadır.

Bununla beraber 27 Temmuz 2010 tarihli 2010/11 no.lu Genelge ile denizlerde kurulan balık çiftliklerinin 2872 sayılı Çevre Kanunu çerçevesinde denetlenerek gerektiğinde cezai müeyyidelerin uygulanması işi Bakanlığımızca belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Bölge Komutanlığına bağlı Bot Komutanlıklarına devredilmiştir.

8- Taş ocakları ve diğer madencilik faaliyetleri Çevre Mevzuatı kapsamında gerek şikayete istinaden, gerek Çevresel Etki Değerlendirmesi İzleme-Kontrol ve rutin program kapsamında denetlenmekte olup, denetimler sonucunda uygunsuzluklarının tespiti halinde idari işlem uygulanmaktadır. İl Müdürlüğü elemanları tarafından İzmir'de yer alan taş ocakları ve madencilik faaliyetlerine ilişkin denetimlerde tespit edilen ihlallere 2012 yılında ve 2013 yılında (30/05/2013 tarihi itibarıyla) toplam 481.931 TL idari para cezası uygulanmıştır.

9- Taş ocağı ve altın madeni projeleri ÇED Yönetmeliğine tabi projelerdir. Söz konusu altın madeni projeleri ile ilgili olarak ÇED süreci içerisinde proje alanı çevresindeki ekolojik yapıyı ve insan sağlığını koruyacak şekilde gerekli önlemler belirlenir. ÇED sürecinden sonra faaliyet sahipleri projeye ait Nihai ÇED Raporu veya Nihai Proje Tanıtım Dosyası ve eklerinde belirlenen

hususlar ile 2872 sayılı Çevre Kanununa istinaden yürürlüğe giren yönetmeliklerin ilgili hükümlerine uymak ve mer'î mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinleri almak zorundadırlar. Faaliyet başladıktan sonra izleme ve denetim Bakanlığımız ve ilgili Valiliklerce yürütülmektedir.

Madencilik faaliyetleri sonucu oluşan atık suların alıcı ortama deşarjı Su Kirliliği ve Kontrolü Yönetmeliğine göre yasaktır. Bu suların alıcı ortamı olumsuz etkilemeyecek şekilde mevzuattaki Yönetmelikler uyarınca uygun sızdırmazlık sağlanarak depolanması gerekmektedir.

İzmir İline içme ve kullanma suyu temin edilen baraj gölü havzalarının korunması, 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun gereği İzmir Büyükşehir Belediyesi, Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü'nün görev, yetki ve sorumluluğundadır.

10- İzmir İli sınırları içerisinde Tüprag Metal A.Ş.-Efemçukuru Altın Madeni Tesisi ve Koza Altın İşletmeleri A.Ş. ünvanlı iki adet altın madeni işletmesi yer almakta olup, bu tesislerden, İl Özel İdaresi Başkanlığında komisyon marifetiyle aylık düzenli periyotlarda numuneler alınmakta ve denetim yapılmaktadır. Söz konusu işletmelere son 4 yıl içerisinde uygunsuzluk tespit edilmediği için herhangi bir idari yaptırım uygulanmamıştır.

11- İzmir İli sınırları içerisinde bulunan işletmeler hava emisyonu kapsamında gerek şikayete istinaden, gerek çevresel etki değerlendirmesi izleme-kontrol ve rutin program kapsamında denetlenmekte olup, denetimler sonucunda uygunsuzlukların tespiti halinde idari işlem uygulanmaktadır.

- 2009 yılı Ceza sayısı : 2
Ceza miktarı: 62.124 TL.
- 2010 yılı Ceza sayısı : 2
Ceza miktarı: 258 TL.
- 2011 yılı Ceza sayısı : 6
Ceza miktarı: 307.701TL.
- 2012 yılı Ceza sayısı : 38
Ceza miktarı: 1,518,719 TL.
- 2013 yılı Ceza sayısı : 8 (30/05/2013 tarihi itibariyle)
Ceza miktarı: 313,329 TL. (30/05/2013 tarihi itibariyle)

Bununla beraber belirtmek gerekir ki, Büyükşehir Belediyesinin sanayi tesislerine ilişkin olarak 1. Sınıf Gayrisihhi Müessese (GSM) Ruhsatı verme yetkisi bulunmaktadır. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda;

“ ruhsat veren merciler, iznin verilmesi için yapılacak beyan ve incelemelerde

a) İnsan sağlığına zarar vermemek,

b) Çevre kirliliğine yol açmamak,

kriterlerine göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, 4 üncü maddede belirtilen yönetmelikte öngörülen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde; verilmiş olan ruhsat, ilgili mevzuattaki hükümler çerçevesinde yetkili merci veya mülki idare amirince iptal edilerek işyeri kapatılır ve ilgililer hakkında ayrıca işlem yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Bu çerçeve de Büyükşehir Belediyesi, çevre kirliliği yarattığı gerekçesiyle Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü bilgisi dahilinde hiçbir işletmenin ruhsatının iptalini yapmamıştır.

